

GŁOS NARODU

NR. 368. — ROK XXVI.

KRAKÓW, PONIEDZIAŁEK DNIA 31. LIPCA 1916 R.

WYD. POPOŁUDNIOWE.

CENA ZA OGŁOSZENIA (INSERTY):

Za jeden wiersz petiowy lub jego miejsce K. —12
Za wiersz petiowy układ liczb. lub tabelar. „ —60
Nadesłane za wiersz peti. lub jego miejsce „ —1—
Nekrologi i zawiadomienia od wiersza peti. „ —1—
Komunikaty pryw. po kronice od wiersza peti. „ —1—
Załączniki, prospekty i cyrkularze, broszurki i t. p. dla miejscowych prenumeratorów „ 2—
dla miejscowych prenumeratorów dziennika „ 1—
Przy kilkunastu zamieszczeniu inseratu, nadesłanego itp. udziela Administracja odpowiedniego rabatu.

PRENUMERATA „GŁOSU NARODU“ WYNOŚI W KRAKOWIE W ADMINISTRACJI:

MIESIĘCZNIE K. 3-80. KWART. K. 11— POŁROCZ. K. 21— ROCZNIE K. 40—
Za odosłanie do domu w Krakowie, lub za przesyłkę pocztową do Austro-Węgier, Niemiec i Królestwa Polskiego dolicza się po 60 hal. miesięcznie. — Cena Nru wynosi w Krakowie: Wydanie poranne 12 hal. Wydanie wieczorne 8 hal. Na prowincyi: Wydanie całodzienne 16 hal.

ADRES REDAKCYI i ADMINISTRACJI: KRAKÓW, ULICA ŚW. TOMASZA L. 35.
TEL. REDAKCYI 190. — ADMIN. i DRUKARNI 3344. — TELEGR.: „GŁOS NARODU“ KRAKÓW.

ZAMAWIAĆ DZIENNIK MOŻNA:

Przez urzędy pocztowe, Agencje dzienników, lub też wprost w Administracji „Głosu Narodu“ w Krakowie.

WPLATY MOŻNA USKUTECZNIAC:

1) Przez Pocztową Kasę Oszczędności Nr 23.993
2) Przez Filię Banku Krajowego w Krakowie na rachunek bieżący Wydawnictwa „Głosu Narodu“
3) Przekazem pocztowym pod adresem Administracji „Głosu Narodu“ w Krakowie, ul. św. Tomasza l. 35.

Biuletyn austro-węgierski.

Wiedeń. dnia 31. lipca.

Urzędownie donoszą dnia 31. lipca 1916:

Wschodni teren.

Na wzgórzach na wschód od Kirlibaby przedostatniej nocy odrzuciły wojska armii Pflanzer-Baltina rosyjski atak.

W południowo-wschodniej Galicji minął dzień stosunkowo spokojnie. Na zachód i północny zachód od Buczacza kontynuują nieprzyjaciół z największą zaciętością dalej swe ataki. Także wczoraj walczone tam zwycięstwo i zaciecie. Sprzymierzone wojska utrzymały wszystkie pozycje.

Bezpośrednio na zachód od Brodów rozbiło się kilka nocnych ataków nieprzyjaciela.

Także na Wołyniu poświęcił nieprzyjaciół wczoraj znowu nieprzeliczone tysiące bojowników bez wszelkiego rezultatu. Gdziekolwiek szturmował, koło Zwinacz, na zachód i północny zachód od Łucka i po obu stronach kolei prowadzącej z Sarn do Kowla, wszędzie zalał mały się jego szturmowe kolumny.

Na południe od Stobychwy, gdzie on przejściowo stanął na lewym brzegu Stochodu, został z powrotem wyparty. Walczące na Wołyniu sprzymierzone wojska wzięły wczoraj do niewoli kilku rosyjskich oficerów i 2000 żołnierzy oraz zdobyły trzy karabiny maszynowe.

Włoski teren.

W Dolomitach w obszarze Tołfana odparto wczoraj atak kilku batalionów alpinów. Wzięto do niewoli 135 Włochów, w tem 9 oficerów, oraz zdobyto dwa karabiny maszynowe.

Na froncie Soczy utrzymywali nieprzyjacielska artyleria gwałtownie ogień na przyczółek mostowy Gorycy i Tolminu, oraz na nasze pozycje na Monte San Michele.

Południowo-wschodni teren.

Nie było żadnych szczególniejszych wydarzeń.

Zast. szefa sztabu jeneralnego v. Hoefera m. p. p.

Dwie bitwy na wschodzie.

Wiedeń. (T. pryw.) Korespondent E. Lennhof donosi za pozwoleniem wojennej kwatery prasowej pod datą 30. bm.: Zaciekle walki, zaczęte przedwczoraj, przybrały wczoraj na rozmiarze i gwałtowności. Tęcza się teraz dwie wielkie bitwy, z których jedna w re na przestrzeni 70 km., druga zaś na przestrzeni 125 km. Ta pierwsza, w Galicji wschodniej trwała wczoraj w okolicy Mołodyłowa, na półn. zachód od Kołomyi. Masy wojsk nieprzyjacielskich wystąpiły tu do walki na tych samych punktach co dnia poprzedniego. Ciężkie straty bez żadnych skutków poniosł wróg pod Mołodyłowem, gdzie odznaczyli się Chorwaci z pod Waraždyna, dalej atakował daremnie na północ od Dniestru, na zachód od Barysza, koło Monasterzyski Oleszy. Atak porażony się nie liczone razy, masy wojsk rosyjskich szły nieprzebranymi kolumnami, ale i wczoraj także nie osiągnął wróg celu, tj. przełamania się ku Galicji środkowej.

Druga bitwa toczy się na Wołyniu. W zeszłym tygodniu zaczęły się akcje miejscowe. Przybiły one z dnia na dzień na rozmiarach, rozszły się na cały łuk frontu na zachód od Łucka, a potem poczęły się także na północy. Od wczoraj cały front od Stochodu koło Stobychwy aż do granicy monarchii pod Beresteczkiem jest jedną jedyną linią ognia. Koło Beresteczka i nad Lipą próbował Rosyjanie atakiem flankowym ożywić ofensywę pod Brodami, która chwilowo stanęła. Zdolali jednak dotrzeć tylko do przeszkód z drutu.

Lokalny sukces wroga w okolicy Sadowa zdolali mu zaraz wydrzeć wojska gen. Tersztjanskiego. Bardzo zaciekle ataki przeprowadzili Rosyjanie dalej na północ przed stanowiskami wojsk niemieckich. Każdy atak został tam krwawo odparty. Tylko w kolanie Stochodu na południe od Kaszówki po odparciu licznych uderzeń rosyjskich zrównano front, cofając go nieco na zachód.

Wojska rosyjskie we Francji.

Berlin. (B. kor.) Według „National Zeitung“ donosi „Nowoje Wremia“, iż znajdujące się we Francji wojska rosyjskie brały udział w wypadkach wywiadowczych w Szampanii, przyczem poniosły poważne straty. Wskutek tych strat, zachodzi potrzeba regularnych formacji uzupełniających; w tych dniach wyładowały w Brescie tego rodzaju wojska uzupełniające w sile 1500 żołnierzy.

Rumunia na przełomie.

Berlin. (Tel. pryw.) „Berliner Tageblatt“ donosi z Lugano: W korespondencji z Rzymu twierdzi kategorycznie włoska „Stampa“, iż Rumunia przystąpiła do entente'y, i wypowiedzenie wojny z jej strony jest postanowione. Armia rumuńska uderzy w ciągu września, skoro tylko nastąpią pewne oznaczone zdarzenia.

Wiadomość tę zaopatrjuje „Berliner Tageblatt“ następującą uwagą: Że pewne zobowiązania między rządem rumuńskim a Rosją istnieją, należy przyjąć na podstawie informacji otrzymanych od wielu dobrze poinformowanych osobistości. Oficjalne rumuńskie dementi nie są wystarczającym przeciwdowodem. Inną rzeczą jest pytanie, czy Bratiano będzie się uważał za związanego tego rodzaju układami, o ile ogólna sytuacja wojenna nie będzie dawała dostatecznej rękojmi, iż Rumunia może bezpiecznie uderzyć. Można być przekonanym, iż w tym wypadku znajdzie on środki i powody do cofnięcia się od zobowiązań. Jest rzeczą zupełnie możliwą, iż zechce on najpierw zaczekać do września, aż zajdą owe w układzie określone wydarzenia. Jest rzeczą Naczelnych kierownictw armii mocarstw centralnych, by owe „wydarzenia“ nie nastąpiły.

Twierdzenia rosyjskie.

Frankfurt. (Tel. pryw.) Jak „Frankfurter Zeitung“ donosi, twierdzi petersburski korespondent „Giornale d'Italia“, iż rokowania czwórporozumienia, a szczególnie Rosy z Rumunią, toczą się na konkretnych podstawach. Układ o transport zamówionej w Ameryce i Anglii amunicji jest już niemal zawarty, i krótko będzie w życie. Bratiano wezwał prefektów do przyspieszenia żniw. Interwencja nie ulega wątpliwości, o ile rosyjskie sukcesy w Galicji i Bukowinie będą trwały w dalszym ciągu.

„W otwarte karty“.

Frankfurt. (Tel. pryw.) „Frankfurter Zeitung“ donosi z Budapesztu: Według wiadomości z Bukaresztu, z powodu nieustającej, wszelkimi środkami uprawianej agitacji kół filorosyjskich, nastroj w stolicy stał się prawdziwie gorączkowy. Dotychczas jednak jest mowa jedynie o rokowaniach dyplomatycznych, które od poprzednich różnią się jedynie w tym punkcie, iż obecnie gra się w otwarte karty.

Zbliżone do państw centralnych pismo „Steagul“ uważa oświadczenie „Independance Roumaine“ wobec machinacji sfer filorosyjskich za niewystarczające, i wzywa rząd do energicznego zajęcia stanowiska przeciw wieściom, iż przyłączenie do entente'y jest rzeczą pewną. Niemcy i Austro-Węgry — kończy „Steagul“ — pozostawiały nas w spokoju, podczas gdy Rosja i jej sprzymierzeńcy chcą nas za wszelką cenę pociągnąć za sobą.

Utworzona pod wrażeniem zabiegów wojennych Take Jonesu i Filipescu „Liga dla obrony ojczyzny i tronu“ składa się przeważnie z wysłużonych oficerów.

Oficrowie rumuńscy we Włoszech.

Bazyła. (Tel. pryw.) Misja wojskowa rumuńska, złożona z pułkownika i 4 oficerów przybyła z Francji do Włoch i odjechała na front.

Angielska lista strat.

Londyn. (B. kor.) Listy strat z 28 i 29 bm. zawierają nazwiska 255 i 232 oficerów.

Ofenzywa francusko-angielska.

Komunikat Haiga.

Londyn. (B. kor.) Sprawozdanie z 29. lipca: Odparto dwie wściekle próby odebrania nam lasu Delville. Walka na północ i na północny wschód od Pozieres i w okolicy lasu Fouraux trwa dalej bez przerwy. Na wszystkich trzech punktach poczyniliśmy postępy.

Sprawozdanie francuskie.

Wiedeń. (B. kor.) Komunikat z 28. bm. 11 w nocy. W Argonach walka minowa. Francuzi obsadzili po walce granatami ręcznymi dwa leje przy Fille Morte. Na prawym brzegu Mozy poczynili Francuzi pewne postępy na zachód od Thiaumont. W Wogezech zaatakowali Niemcy dwukrotnie po silnym ogniu działowym stanowiska francuskie na południe od pagórka Sainte Marie. Przy pierwszym ataku udało im się wtargnąć do wysuniętej części rowu, zostali jednak wyrzuceni bagnietem. Drugi atak nie doszedł do naszych linii i został wstrzymany już ogniem artylerii. W ciągu tych walk ponieśli Niemcy dotkliwe straty. Na reszcie frontu walki działowe.

Walcę powietrzną stoczyli rano lotnicy francuscy nad Verdun. Zmuszono jeden aparat niemiecki do wyładowania w obrębie linii francuskich. Lotnicy, 2 oficerowie, dostali się do niewoli.

Obrachunek kilometrów.

Berlin. (Tel. pryw.) Do „Voss. Ztg.“ telegrafują z Rotterdamu: Sprawozdawca dziennika „Times“ pisze z kwatery Haiga: Od 1 lipca zdobyli Anglicy w ciężkich krwawych walkach dotychczas zaledwie 60 kilometrów w kwadratowych.

Pół miliona kolorowych.

Lugano. (Tel. pryw.) Według dzienników włoskich kontyngent wojsk kolorowych, sprowadzonych przez Francję na front zachodni, wynosi dziś okragło pół miliona. Jeśli Francja nie uzyska rozstrzygnięcia do jesieni, będzie musiała na zimę wycofać z frontu te kolorowe posiłki.

Na frontach tureckich.

Budapeszt. (Tel. pryw.) Krytyk wojskowy „Pester Lloyd“ podaje następującą ocenę sytuacji wojsk tureckich: Komunikaty tureckie długo milczały o walkach azjatyckich, tylko Rosyjanie wspominali o sukcesach na południe od Trapezuntu. Teraz donosi także agencja „Milli“, że Rosyjanie zyskali tam istotnie na terenie, zajmując miasta: Erzingjan, Bajburt i Gümüş-Chane. Odwrót Turków odbywał się w zupełnym porządku, a skrzydło, oparte o morze, cofnęło się wogóle tylko dlatego, żeby nie stracić łączności z sąsiednim skrzydłem południowym.

Ten sukces rosyjski stanowi pewną niespodziankę, bo wkrótce po ustaniu poprzedniej ofensywy rosyjskiej, zakończonej zdobyciem Erzerumu, Turcy dłuższy czas prowadzili skuteczną kontrofensywę i można było przypuszczać, że Rosyjanie wszystkie możliwe siły ścignęli z tego ubocznego terenu na front galicyjsko-wołyński. Zdaje się, że Turcy przenieśli punkt ciężkości na front perski, w słusznym uznaniu, że Rosyjanie stoją tam bliżej kolei Bagdadzkiej, łączącej resztę Turcy z Mezopotamią. Niebezpieczeństwo, grożące z tamtej strony, zdolali Turcy w czas odwrócić i przepędzili Rosyan aż na terytorium perskie. Ponieważ jednak centrum tureckie zostało w miejscu, więc front turecki skutkiem cofnięcia się lewego skrzydła skłonił się nieco na północ. Gdyby ten obrót miał się dalej jeszcze zwiększyć, to północne skrzydło rosyjskie w razie niepowodzenia taktycznego mogłoby się znaleźć w niebezpiecznym położeniu, bo w tyle za nim jest morze. Panowania na morzu nie posiada bezspornie żaden z przeciwników, a łodzie podwodne czynią jeszcze niepewniejszym. Całego Morza Czarnego nie da się zabarykadować ściekami. Z naprężeniem można więc oczekiwać dalszych operacji, zapowiedzianych przez agencję „Milli“.

Komunikat turecki.

Konstantynopol. (B. kor.) Ag. Milli donosi: Front perski: Po wypędzeniu rosyjskich wojsk z Revanduz ku granicy, walka toczy się dalej na naszą korzyść. Rosyjanie zmuszeni uciekać z miejscowości Sakiz w kierunku północno-wschodnim, są przez nas ścigani.

Front kaukaski: W odcinku Bitlis położenie niezmienione. Górę Antuk o 20 km na południowy wschód od Musz, znajdującą się w rękach nieprzyjacielskich i dominującą nad okolicznymi obszarami wydarył znowu nasze wojska atakiem. Gwałtowne ataki nieprzyjaciela na nasze stanowiska w odcinku Ognott, o 30 km. na południowy wschód od Basakoej, zostały przez nas w zupełności odparte kontratakami na bagnety, przyczem Rosyjanie ponieśli ciężkie straty. Liczba zabitych przekracza tysiąc. Nasze wojska, które zatrzymały się o 10 km. na zachód od Erzingjan, udaremniły gwałtowną kontratak nieprzyjacielskie usiłowania posunięcia się naprzód. Nieprzyjacielskie siły, które o 13 km. na południowy zachód od Gümüş-Chane oszańcowwały się, zaatakowane zostały przez nasze wojska, wyrzucone ze swych stanowisk i wypchnięte w kierunku wschodnim.

Front egipski: Wysunięte naprzód oddziały w obszarze Katia wszędzie wypierają nieprzyjacielskie oddziały wywiadowcze i krok za krokiem zyskują na terenie ku zachodowi.

Wojna z Włochami.

Komunikat włoski.

Wiedeń. (B. kor.) Biuletyn z 27. lipca. Wczoraj ostrzeliwała nieprzyjacielska artyleria miejscowości w różnych stronach frontu. Bombardowano kilka wsi w kotlinie Asiago, w dolinie górnej Boite, górnego Degano i nad dolną Soczą. Rezultatem była nieznaczna szkoda w obiektach i kilka ofiar z pośród ludności cywilnej.

W Vallarsa i w obszarze źródeł potoku Posina oddaliśmy w nocy z 25. na 26. bm. nieprzyjacielskie ataki na nasze stanowiska po prawym brzegu rzeki Leno i na zboczach Corno del Coston.

Na płaskowyżu Tonzetta nieprzyjaciół wkopany opierał się zaciekle naszym wojskom, ale i wczoraj udało się poczynić pewne postępy. W dolinie Travi gnolo ostrzeliwała artyleria nieprzyjacielska zdobyte przez nas świeżo stanowiska. Na reszcie frontu sytuacja niezmieniona.

Pożar w Walonie.

Lugano. (B. kor.) Dzienniki donoszą z Bari: W Walonie w Albanii wybuchł olbrzymi pożar, który zniszczył 130 magazynów towarowych. Szkoda wynosi kilka milionów.

O kapitana Freitta.

Londyn. (B. kor.) Grey w piśmie do amerykańskiego ambasadora w Londynie zwrócił jego uwagę na telegram Biura Reutera o niemieckim doniesieniu co do rozstrzelania kapitana Fryatta. Jeżeli rząd niemiecki — podnosi pismo — w rzeczywistości na angielskim podanym, znajdującym się w jego niewoli, popełnił tego rodzaju zbrodnię, to wytworzyło to momentalnie nadzwyczaj poważne położenie. Grey zatem, i mieniem rządu angielskiego zmuszony jest prosić, aby za pośrednictwem ambasady amerykańskiej w Berlinie wdrożono bezzwłocznie dochodzenie, czy doniesienie o rozstrzelaniu kapitana Fryatta jest prawdziwe. W odpowiedzi amerykański ambasador w Londynie przesłał odpis telegramu amerykańskiego ambasadora z Berlina ze szczegółami co do jego interwencji w tej sprawie.

Wiadomości telegraficzne.

(Telegramy „Głosu Narodu“ z dnia 31. lipca).

Prawicowcy o Sazonowie.

Sztokholm. (Tel. pryw.) Z Petersburga donoszą: Prasa prawicowa nie ustaje w radości z powodu zmiany w polityce zagranicznej. „Ziemszczyna“ spodziewa się znacznych zmian wśród ambasadorów. Nowoje Wremia“ oskarża Sazonowa, nazywając jego politykę pasywną, wczynie ustępliwą i pozbawioną wszelkiej inicjatywy. Porozumienie rosyjsko-angielskie było wyłącznie zasługą Izwołskiego. Kwestią słowiańską nie interesował się Sazonow jak należało.

Nowa godność Bissolatego.

Bazyła. (Tel. pryw.) Rada ministrów włoskich zamianowała Bissolatego na prezydenta jednego roku delegatem ministerjalnym i do sztabu naczelnego wodza. Obowiązki i prawa nowego delegata określiła rada ministrów.

Osobliwa bohaterka.

Londyn. (B. kor.) Bohaterka z Loos, Emilia Moreau, która 5 Niemców zamordowała bombami i strzałami rewolwerowymi udekorowana została angielskim i francuskim orderem.

Prasa rumuńska.

W telegramach lub artykułach odnoszących się do Rumunii, spotyka się często nazwy pism rumuńskich, odgrywających w kraju tym poważną rolę wiadomo rolę. Dla ułatwienia sytuacji zamieszczam bucharszteinński korespondent „Lokalanzeigera“ krótki zarys prasy rumuńskiej, który poniżej w skróceniu podajemy:

Ogółem biorąc wszystkie pisma rumuńskie należą do otwarcie lub skrycie do tej czy owej partii politycznej, lub stoją na jej usługach; polityczne walki należą więc do ich najistotniejszych zadań. Zmiana barwy pisma należy do radości, i tego rodzaju zdarzeń, kroniki prasy rumuńskiej nie notują. Tak np. „Independance Roumaine“ była długie lata głównym organem konserwatywów, później zaś przeszła z całym sztabem swych współpracowników i redaktorów do przeciwnego obozu. Podobnie miała się rzecz z „Universulem“, który był uprzednio niezależnym pismem informacyjnym, później przez pewien czas kłócił z rządem liberalnym, aby w końcu drogą zwyczajnej dzierżawy dostać się w służbę federalistów.

Osobliwe stanowisko w prasie rumuńskiej zajmuje znany „Adeverul“. Na widownię wystąpił on przed 29 laty, jako pismo antydyktatorskie. Po śmierci założyciela Beldimana, objął redakcję pisma E. Mille, który nadał mu barwę socjalistyczną i antymilitarystyczną, i w ogóle pismował na „gnębicieli słabych“. Ze zwiększeniem się koła czytelników, obudziła się w redaktorze Millem chęć odegrania roli politycznej. Rola tę odgrywał w ten sposób, iż systematycznie zwalczał każdorazowy rząd, i obwiniał o postępstwa wszystkich tych, który wówczas właśnie siedzieli na ławie rządowej. Gdy zmienił się rząd, to równocześnie ci, którzy ustąpili, zmieniali się w ludzi pełnych szacunku, patriotów bez skazy i t. d. „Adeverul“ był wiecznym oponentem, i nie ma człowieka, któregoby swego czasu nie chwalił a później nie mieszał go z błotem — nie wyjącając Take Jonesu i Filipescu których dziś wynosi pod niebiosa.

Przed laty żeglował „Adeverul“ po innym morzu. Był filogermanskim, i nieubliżanie występował przeciw Rosji. Wojna zmieniła go gruntownie. Wraz z Take Jonesu stał się nagle rusofilskim, i nie ma obelgi, jakiegoby na państwa centralne nie rzucił, młotając się ponadto na swój własny rząd i króla, i wzywając armię do wypowiedzenia posłuszeństwa, ludność do rewolucji i t. d. Istnieją wprawdzie w Rumunii ustawy, które dają władzom moc położenia kresu tego rodzaju występom, jednak istnieje obok tego stary zwyczaj, iż pismom procesów prasowych nie wytacza się.

Poważnem, dobrze redagowanym pismem jest „Moldava“, organ prez. min. Carpa. Pismo to unikające osobistych polemik, kroczy na czele filoniemieckiej prasy rumuńskiej. W podobnym, nieco jednak ostrzejszym tonie redagowany jest „Steagul“ Marghilomana, i jego francuska siostrzyca „La Politique“. Do grupy tej na-

leży również „Minerwa” i pismo popołudniowe „Sera”, którego specjalnością jest oddawna zwalczanie Take Jonescu.

Miedzy pismami interwencyonistycznymi wybija się na pierwszy plan „La Roumanie” i „Actiunea” a przedewszystkiem „National”. Ten ostatni jest organem b. min. sprawiedliwości Tony Steliona, który fronduje przeciw przywódce partii prez. min. Bratianu i żąda wypowiedzenia wojny państwu centralnym.

Oficjalnymi organami partii narodowo-liberalnej, a tem samem obecnego rządu są francuska „Independance Roumaine” i rumuński „Vitorul”. Obydwa wspomniane pisma zachowują wytworną rezerwę, są do brze poinformowane, w stosunku do państw wojujących starają się okazać skrupulatną neutralność, choć w artykułach wyrażają można lekki filorosyjski lub filofrancuski podkład.

Z pism prowincjonalnych należałoby wymienić wychodzące w Jassach pismo „Opinia”, redagowane w duchu przyjaznym Niemcom, i niemiecki „Bukarester Tageblatt”, zajmujący się żywo sprawami handlowymi, i oczywiście gorąco sprzyjający interesom niemieckim.

Listy lwowskie.

(Wystawa wojenna II armii.)

Lwów, 28 lipca.

Na placu Powystawowym powstało jakby nowe miasteczko — wille, pawilony, lekkie budynki, cerkiewka. Gdy się zbliżamy wyloty armat i zaskieki z drutu kolczastego, oraz napis na frontonie bramy mówi nam, że to Wystawa wojenna II armii, do której przygotowywano się długo i starannie.

Publiczność lwowska ma więc nową znaczną atrakcję, która napewno ściąganie ciekawych i z innych miast.

A wystawę warto rzeczywiście zwiedzić.

Przez tryumfalną bramę, której wejście zamyka prawdziwie wojenna zapora, bo „hiszpańskie kozły”, wkraczający na główną drogę, prowadzącą do pawilonów. Po obu stronach tej drogi ustawiono zdobytą na Rosyanach działą, przeważnie wielkiego kalibru, na pięknie strzyżonych trawnikach, wśród klombów kwiatowych. Weale „dekoratywnie” wyglądają to potwory i potworki, o których snad nie myśleli ich właściciele, że do tak niewinnego celu służyć będą.

Zdala już wita nas okazały główny pawilon, wykładany drzewem brzoźowym, o kopule, która jest kopią kopuły na zamku cesarskim w Wiedniu. Nad wejściem herby państwowe, pod nimi napis: „In divisibiliter ac inseparabiliter”. Naokoło pawilonu biegnie rów strzelecki, ze schroniskami dla żołnierzy i oficerów, placem opatrunkowym i stanowiskiem karabinu maszynowego. Przed rowem silne zasieki druciane. Takie to ładne, schludne, że aż... niegroźne, naturalnie dla tych, którzy nigdy w takim rowie piekła nie przeżyli. Jasne promienie słońca czeplają się drutów, śmieje się błękit w okienkach jamy komendanta, na wąziutkiej drożynce rowu gospodarują już z krzykiem swawolne, lekkomyślne wróble...

Idyla!

A jeszcze, ile myśli się ciśnie, gdy się patrzy na tę rozkopaną ziemię, ten rów, gdzie nasi bohaterzy przeżywają chwile największych, nadludzkich często wysiłków...

Na refleksje jednak niema czasu. Wechodzimy do pawilonu. U wejścia wita nas biust Cesarza wśród świeżego kwiecia — po bokach w kacie piramidy zdobytych karabinów, niżej maszynowych karabinów w otoczeniu odłamków szrapneli, granatów, bomb itd. Na ścianach obrazy i portrety.

Po lewej stronie sala plastycznych modeli (prawdziwe cacka!) okopów, rowów, redut, szanców, zbudowanych na froncie wil i mieszkających oficerów. Niektóre z tych modeli mają długość kilkumetrową. W kątach niezmiernie ciekawe wyroby żołnierzy w okopach, a więc laski, szachy, drewniane garnuszki, krzeselka, stołki, fajki, wózekki, nawet skrzypce i cytra z białego drzewa lipy; na środku armatka drewniana, przed którą może nieraz uciekali Moska! Tu też znajdują się biusty gen. Böhm-Ermoliego i gen. Bardolffa, oswobodzicieli Lwowa. Na ścianach obrazy, nieraz znacznej wartości artystycznej, przedstawiające epizody z walk szkie wojenne, typy, portrety. Największą wartość mają dzieła Łokaczego (biusty B. Ermoliego i Bardolffa) dekoracyjne obrazy Kut z e r a i szkice wojenne Gimesa.

Po drugiej stronie wejścia salka z bronią wszelkiego gatunku (na środku błyszczący pocisk moździerza, metrowej wysokości), miny lądowe i morskie, bomby, aparaty do ich wyrzucania, miotacze płomieni i gazów, zdobyta broń na wrogu, jego mundury — osobny kąt ze zdobyciami w Erzerum! — Wreszcie plastyczne dowody skutku celnych naszych strzelców, na drzewie, żelazie, betonie, roztrąskane aparaty telefoniczne i telegrafu polowego.

Ostatnia mała salka mieści dokumenty, dotyczące się oswobodzenia Lwowa (o tem jeszcze na końcu).

W tyle pawilonu nieodstrącony jeszcze posąg gen. Böhm-Ermoliego, dzieło Łokaczego.

Po stronie prawej pawilonu z modelami fabryk wojskowych, jak cegielnie, tartaki, modele naprawianych mostów i wiaduktów w Galicji i na Węgrzech, piekarni polowych, łaźni i kapieli — obok pawilonu, gdzie przedstawiono służbę etapową: dział autobusów, koleje żelaznych, poczty polowej (zaprzęgi, wozy) intendantury, placów opatrunkowych, szpitali, budownictwa wojskowego itd.

Bardzo ciekawy jest pawilon mieszczący oddział robót polnych żołnierzy w modelach i fotografiach. Tu w środku ustawiono dobrą rzeźbę Urbana: „Kosiarz-żołnierz” przy pracy na łące.

Są dwie ciekawki na tej ciekawej wystawie: w jednej urządzono oltarz z drzewa brzoźowego, w drugiej pomieszczono modele cmentarzy, cmentarzyków, pojedynczych grobów i wspólnych mogił; prócz tego zgromadzono wielki materiał fotograficzny w tym względzie.

Warto jeszcze oglądać pawilony Czerwonego Krzyża, węgierskiego i austriackiego (węgierskiej węgierskiej stylowej chacie) i hangary lotnicze ze zdobytymi samolotami rosyjskimi.

Na polu wśród trawników stoją kuchnie polowe, jaszczki artyleryjskie, karabiny maszynowe itd.

Wystawa bardzo ciekawa — szkoda tylko, że prócz kilku rzeźb Kureczyńskiego i modelu wiaduktu Malacha, niema na niej dzieł artystów polskich.

Dział dotyczący się Lwowa i jego oswobodzenia jest więcej niż skromny mimo, iż archiwaryusz miejski dr Badecki zebrał olbrzymi materiał. Nie mógł się jednak jakoś porozumieć z zarządem wystawy, który tłumaczył się... brakiem miejsca. Miasto urzęduje po zamknięciu obecnej wystawy, osobną swoją wystawę wojenną, niezmierne dla nas cenną. Będzie ona pomieszczona w obecnym pawilonie głównym, który armia II-ga dzięki staraniom energicznego starosty Grabowskiego podarowała naszej stolicy.

Jeszcze jedna konieczna uwaga:

Oto afisze, katalog i napisy są tylko w języku niemieckim lub węgierskim. Pominawszy inne względy, o ileż to utrudnia szerszej publiczności zwiedzenie tej cennej ekspozycji wojennej i której niejedno miasto nam może pozazdrościć. O tej polskiej napisy troszczyć się musimy, musimy się ich domagać!

Ego.

Lista strat I. brygady Legionów.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Dadak Jan, st. 5 pp. 6 k. ranny zginiony 7/7; Dadak Miecz., kapral 5 pp. 5 k. ranny 7/7; Depowski Ludwik, szer. 5 pp. 8 k. ranny 7/7; Deptala Jan, szer. 7 pp. 5 b. 4 k. ranny 5/7; Deras Franciszek, ułan 1 p. ul. 4 szw. ranny 5/7; Deisinger Alfred, szer. 5 pp. 5 k. zginął 5/7; Diduch Paweł, szer. 1 pp. 1 b. 1 k. ranny zginiony 5/7; Długotański Antoni, szer. 5 pp. 1 k. zabity 5/7; Długoszowski Józef, ułan 1 p. ul. 1 szw. ranny 5/7; Dobija Antoni, st. 5 pp. 6 k. ranny 5/7; Dobranowski Stan., szer. 7 pp. 5 b. 3 k. zginiony 6/7; Dobrowolski Wład. 7 pp. 5 b. 3 k. ranny 5/7; Dolniński Józef, sierżant 5 pp. 3 k. zabity 5/7; Damaradzki Władysław szer. 5 pp. 3 k. ranny zginiony 5/7; Dryk Kazimierz, szer. 5 pp. 2 k. zginął 5/7; Drobczyk Wiktor, szer. 7 pp. 5 b. 3 k. kontuzya 6/7; Drwiga Marcin, szer. 5 pp. KKM. zginął 6/7; Druksberg Sew., 5 pp. 8 k. ranny 6/7; Dragat Wład. por. 1 pp. 1 b. 3 k. ranny 7/7; Dudecki Antoni, szer. 5 pp. 3 k. ranny zginiony 7/7; Dudka Wal., szer. 5 pp. oddz. szt. ranny 7/7; Dudek Adam, szer. san. 7 pp. 6 b. 1 k. zabity 5/7; Dudek Tomasz, kapral 5 pp. 2 k. zginiony 5/7; Dudzik Franciszek, szer. 5 pp. 6 k. ranny 5/7; Durzyński Bonifacy, szer. 5 pp. 6 k. ranny zginiony 5/7; Dworzeński Stanisław, kapral 5 pp. 6 k. ranny 5/7; Dymnicki Bol., st. 7 pp. oddz. t. zginął 6/7; Dybała Antoni, szer. 7 pp. 6 b. 1 k. ranny 5/7; Dydyński Tad., szer. 7 pp. 5 b. 4 k. kontuzya 6/7; Dygul Stanisław, szer. 7 pp. 5 b. 3 k. kontuzya 6/7; Dydak Franciszek, szer. 5 pp. KKM. ranny zginiony 6/7; Dziukowski Jan, szer. 5 pp. 5 k. zginął 6/7; Dziwoński Gustaw, szer. 5 pp. 4 k. ranny, został w linii; Dziuba Fran., kapral 5 pp. 5 k. zginął 6/7; Dziurzyński Patrycy, kapral 7 pp. 6 b. 3 k. ranny 8/7; Dziuba Władysław, szer. 5 pp. 6 k. zginął 8/7; Dziubowski Roman, szer. 5 pp. 1 k. zginiony 8/7; Eichelt Emil, szer. 7 pp. KKM. zginiony 10/7; Falkowski Klemens, kapral 1 p. ul. 2 szw. zabity 10/7; Fieck Jan, szer. 5 pp. 3 k. zabity 10/7; Fiszler Aleksander, kapral 5 pp. 1 k. ranny 10/7; Fiszler Jan, ułan 1 p. ul. 2 szw. ranny 10/7; Fordey Rudolf, sierżant 5 pp. 4 k. zabity 10/7; Frankow Władysław, szer. 7 pp. 6 b. 3 k. zabity 5/7; Fuchs Mojżesz, szer. 7 pp. 5 b. 1 k. zginiony 8/7; Fudalski Al., szer. 5 pp. 4 k. ranny 8/7; Furgalski-Wyrwa T., major kmtd. II b. 5 pp. zabity 8/7.

Gabas Józef, szer. 5 pp. 3 k. zginiony 8/7; Galanty Piotr, szer. 7 pp. 5 b. 2 k. ranny 6/7; Galdasiński Henryk, szer. 5 pp. 3 k. ranny 6/7; Galszer 5 pp. 3 k. ranny 6/7; Galdziński Bolesław, szer. 5 pp. 5 k. ranny 6/7; Gardieki Józef, szer. 5 pp. 3 k. ranny 6/7; Gargas Adam, szer. 7 pp. 5 b. 4 k. kontuzya 6/7; Gawroński Władysław, szer. 5 pp. 4 k. ranny zginiony 6/7; Gembar Antoni, szer. 5 pp. 2 b. zabity 6/7; Gębarowski Władysław, szer. 5 pp. 2 b. zginiony 6/7; Gertner Roman, straż. 5 pp. 1 k. ranny 6/7; Giera Wł., st. 7 pp. KKM. zginiony 8/7; Głos St., szer. 1 pp. 1 b. 1 k. ranny zginiony 5/7; Głowiacki Kamil, szer. 7 pp. 1 k. zabity 5/7; Goldenberg Anast., sierżant 5 pp. 4 k. ranny zginiony 5/7; Godowa Michał, kapral 7 pp. 5 b. 4 k. ranny 5/7; Goebel Kaz. st. 1 pp. III b. 2 k. ranny 6/7; Gold Jan, szer. 2 OKM. kontuzya 5/7; Gołabek Alojzy, szer. 2 OKM. kontuzya 5/7; Golda Mateusz, szer. 5 pp. 5 k. ranny 5/7; Gorzkowski Kazimierz, sierżant, 5 pp. 3 k. ranny, został w linii; Górski Kamil, szer. 1 pp. 1 b. 1 k. ranny 7/7; Graniak Michał, szer. 7 pp. 6 b. 1 k. ranny 5/7; Gregorczyk Teodor, szer. 7 pp. 5 b. 4 k. ranny 6/7; Gregorczyk Stanisław, szer. 1 pp. 1 b. k. zginiony 5/7; Grodecki Tomasz, szer. 5 pp. 7 k. zginiony 5/7; Grochot Karol, st. 5 pp. 6 k. ranny 5/7; Groszek Antoni, szer. 7 pp. 6 b. 1 k. zabity 5/7; Grossner Kazimierz, szer. 7 pp. 6 b. 4 k. ranny 6/7; Gruszecki Mieczysław, sierżant 5 pp. 3 k. ranny zginiony 6/7; Gruszecki Wiktor, szer. 7 pp. 5 b. 3 k. zabity 5/7; Grzybowski Stanisław, szer. 7 pp. 5 b. 2 k. zginiony 6/7; Guzowski Stanisław, ppor. 5 pp. 4 k. zabity 6/7.

KRONIKA.

Z miasta.

Nowi wiceprezydenci miasta. Rozdział czynności między nowymi wiceprezydentami miasta jest następujący:

I. wiceprezydent J. K. Federowicz objął wydziały IIIa (przemysłowy), IIIb (sprawy aprowizacyjne) i zakłady miejskie. Wydział IIIb prowadzi będzie I. wiceprezydent wspólnie z III. wiceprez. inż. Rollem.

II. wiceprezydent r. dw. Sare objął kierownictwo wydziałów Ia (sprawy ekonomiczne), Ic (sprawy gruntowe), budownictwo miejskie, wodociągi, gazownię i elektrownię.

III. wiceprezydent inż. Rolle wydziały: Ib, Vb, Vc, VIa i VIb (tj. sprawy porządku i policy budowlanej, przynależności kwaterunkowe i odszkodowań wojennych, dobroczynne, ubezpieczeń, ekonomat, miejski urząd pośrednictwa pracy, opieka nad inwalidami oraz nadzór nad filią magistratu w Podgórzu). Oprócz tych będzie inż. Rolle prowadził sprawy aprowizacyjne wspólnie z I. wiceprezydentem.

Dyrektor Adam Grzymała-Siedlecki. Nowy dyrektor teatrów miejskich p. Adam Grzymała Siedlecki przybył już do Krakowa i według brzmienia kontraktu z dniem jutrzejszym obejmuje kierownictwo obu scen. W połowie sierpnia rozpocznie się w dyrekcji praca przygotowawcza do nowego sezonu, który zapowiada się interesująco ze względu na nowy kierunek, jaki niewątpliwie nada obu scenom krakowskim wybitny dramaturg i znawca teatru. Dyr. Siedleckiemu przybywa znacznie pracy, gdyż obok sceny głównej pod jego kierunkiem prowadzony też będzie teatr ludowy a nadto nasza młoda opera po udanej próbie letniej będzie mieć stałe wieczory w sezonie zimowym.

Z pogrzebu prof. Reissa. Jak nam komunikują z Uniwersytetu na pogrzebie śp. prof. Władysława Reissa nie było mów na wyrażne życzenie zmarłego.

Z opery. Jutro znów występuje nasza młoda opera z premierą, którą będzie „Carmen” Bizeta. Starając się o urozmaicenie repertuaru pozyskuje nasza opera wszystkich wybitnych śpiewaków i śpiewaczki, dzięki którym możliwe jest tak znaczne ożywienie już pierwszego sezonu. W jutrzejszej „Carmen” usłyszymy jedną ze świetniejszych przedstawicieli tej wspaniałej partii pę Janinę Gołkowską, oklaskiwaną już u nas w tej operze przed rokiem. Po szeregu sukcesów w Warszawie da się nam słyszeć p. Gołkowską, zapewniającą swym udziałem pierwszorzędną atrakcję wokálną. Dalszą obsadę jutrzejszego przedstawienia tworzą p. H. Łowczyńska (Micaela), L. Geitler (Don Jose) i H. Zathey (Torreador).

P. Józef Węgrzyn. Pisma warszawskie donoszą: P. Józef Węgrzyn, dotychczasowy artysta Teatru Polskiego, zaangażowany został z dn. 15 sierpnia do Teatru Rozmaitości w Warszawie. Wiadomość powyższą interesuje krakowskie sfery teatralne, gdyż, jak wiadomo, ustępująca dyrekcja podala do wiadomości, że p. Józefa Węgrzyna pozyskano od jesieni dla teatru miejskiego w Krakowie.

Galicyjska filia wojennego Zakładu obrotu zbożem została przeniesiona z Białej do Krakowa i umieszczona w budynku przy ulicy Floryjańskiej pod L. 32. Z dniem dzisiejszym rozpoczyna ten Zakład czynności urzędowe w Krakowie. Jak wiadomo, dyrektorem tej instytucji jest intendant wojskowy major Ludwik Materna.

Wymiana naczyń mosiężnych. Z magistratu komunikują nam: Jeszcze znaczna liczba osób nie zgłosiła się w magistracie po odbiór moździerzy porcelanowych w mieście mosiężnych jaki oddać przyrzeczono na cele wojenne. Obecnie więc ze względu na będącą w toku rekwizycję metali wogóle powinni wszyscy bezzwłocznie odnieść moździerze ofiarowane do Wydziału IV magistratu ul. Poselska 12 parter, gdyż komisje odbiorcze będą miały wykaz moździerzy zgłoszonych, wskutek czego właściciele ich nie dostaną nic za nie od komisji odbiorczej, a utracą zarazem prawo do wymiany.

Z Polski i ze świata.

Ze Lwowa. Dzienniki donoszą: Magistrat ukończył już swoje prace nad prowizoryum budżetowym gminy na rok 1916/17. Prowizoryum zamyka się blisko czteromilionowym deficytem. W najbliższych dniach obradować będzie nad sprawą prowizoryum rada przyboczna, poczem magistrat ułoży definitywny preliminarz prowizoryum budżetowego.

W ostatnich dniach kwietnia b. r. powzięły Walne Zgromadzenia członków Kasyna miejskiego i Kola literacko-artystycznego zgodne uchwały w sprawie połączenia się obu tych klubów towarzyskich. Obecnie, gdy namiestnictwo zatwierdziło statut tych złączonych pod nazwą „Kasyno i Kolo lit.-art.” towarzystw, przestają one istnieć jako odrębne instytucje. Kolo literacko-artystyczne pozostaje w dotychczasowym swym lokalu (hotel krakowski) do najbliższej środy 2 sierpnia i dnia tego przenosi się do gmachu Kasyna miejskiego, który staje się odtąd wspólną własnością. Tego też dnia tj. we środę 2 sierpnia o godzinie 8 wieczorem odbędzie się tam Walne Zgromadzenie członków obu połączonej towarzystw dla wyboru prezydium, wydziału i komisji rewizyjnej.

Rektorat Uniwersytetu lwowskiego donosi, że władze akademickie będą czynne bez przerwy także przez cały czas rozpoczynających się z dniem 31 lipca głównych ferij uniwersyteckich. W czasie tym będą się też mogły odbywać rygoroza, o ile członkowie komisji rygorozalnych będą w danej chwili we Lwowie. Zarazem rektorat zwraca uwagę pp. kandydatów i słuchaczy, że korespondencje we wszystkich sprawach uniwersyteckich należy adresować wyłącznie do władz akademickich, tj. do rektoratu lub dziekanatów, nigdy zaś imiennie do przedstawicieli albo do funkcyjaryuszów tych władz. Listy adresowane w sposób niewłaściwy pozostaną bez odpowiedzi.

Tarnów. (Kor. wł.). W tutejszych kołach pedagogów przyjęto wiadomość o nominacji wiceprezydenta Rady szkolnej krajowej z radością, bo spodziewają się, że agendy biur rachunkowych będzie odbywać się w szyszym tempie. Pożyteczki wojenne na sprawnie nieruchomości dotąd niezatałowane od marca b. r., supleni czekali na podwyżkę pensji ze cztery miesiące. A ileż kartek i listów od profesorów do swoich inspektorów przychodziło dziennie, z prośbą o interwencję! To jest pierwsze, a następnie tyle innych spraw, jak korzyść z pragmatyki nowej, awans, a z zakresu szkolnictwa ważnych wiele kwestii czeka na załatwienie. Dobrze więc, że interregnum skończone.

Pogoda, którą mamy od soboty 22. b. m. sprawiła, że po wsiach widać od świtu do nocy jak ludzie snopy zboża zwożą do stodoł — wprost ma się wrażenie jakoby pola całe zwieście usiłowało. Na polach, z których pierwże żyto czy pszenicę uprznięto, zielenieje już rzepak, jako roślina pastewna. Za tydzień pozostanie w polu kapusta i kartofle, o ile deszcz nie przeszkodzi.

Z Przemysła. W „Echu Przem.” czytamy: W czasie ostatnich walk na Wołyniu zginął d. 9 czerwca b. r. Wiktor Radmacher, chorąży III baterii 2 pułku artylerii polowej. Sp. Wiktor Radmacher, pochodzący z znacznej i znanej w Przemyslu rodziny Radmacherów, ukończył gimnazjum na Zasaniu w r. 1914, a wstąpiwszy po rozpoczęciu wojny najpierw do legionów, a potem do wojska austriackiego jako jednoroczny ochotnik, znalazł śmierć na polu walki. — Dnia 4. lipca b. r. poległ w reducie legionowej Ludwik Wielgosz, sierżant 4 kompanii V batalionu brygady Piłsudskiego. Sp. Ludwik, syn rolnika z Kaszyc, uczeń gimnazjum zasańskiego, brał wybitny udział w drużynach skautowych. Choć przez cały czas dotychczasowej wojny pełnił służbę na froncie, wychodził cało ze wszystkich walk, zachowując zdumiewającą werwę i humor. Z początkiem bieżącego roku w dwukrotnie w Przemyslu na urlopie, w czasie którego zdał egzamin dojrzałości. Ostatnie boje lipcowe, w których Legiony tak wybitnie brały udział, podobnie jak wielu innym towarzyszom i jemu przyniosły bohaterską śmierć.

Z Gorlic donoszą: W sobotę dnia 15 lipca b. r. szalała nad wieczorem gwałtowna, choć nie długo trwająca burza, wyrządzając znaczne szkody. Grad z deszczem, padający przez kilka minut uszkodził plony ziemne w Glinniku Maryampolskim, od Zagrzan aż po Kleczany, a najwięcej szkód wyrządził w Kbylnce, gdzie nie tylko zboże, ale i kapustę oraz różne jarzyny bardzo uszkodził.

Z Żegiestowa piszą nam: Kto chce doznać czaru przesłanych widoków górskich aż hen po Tatry, natykając się się prawdziwego świeżego powietrza i użyć swobody — ten niech skieruje swe kroki do zacisznego, ale rozkosznego kąta: Żegiestowa. Nerwowy, niedokrewny, przygnębiony i słaby pierwszy znajdą tu ukojenie i uleczenie. Ten cel mają znakomicie kąpiele żelaziste ciepłe, od dawna już otwarte — kąpiele borowinowe i inne zabiegi wodne, które przy picu wody źródlanej żelazistej wywołują szybką przemianę materii w organizmie. Zdrowi mogą korzystać z kąpieli górskiego Popradu. Wreszcie aromatyczne powietrze, spacty po deptaku i pnących się serpentynowo drogach uzdrowiska uzupełniają szereg atrakcji żegiestowskich. Apropozycja jest zapewniona. Dwa pensjonaty: p. Studenckiej i p. Kuchcińskiej strają się o wygodę gości. Kaplica obszerna w stylu gotyckim otwarta.

X. D.

Korzystne zajęcia dla nauczycielstwa. Piszą nam z prowincji: Czyta się często o prośbach i staraniach przyznania zapomóg nauczycielstwu ludowemu wobec wyjątkowych warunków. Wiedząc, że stosunki państwowe dzisiaj są trudne a obciążony budżet państwowy musi być rozłożony na społeczeństwo w formie podatków, znając niemniej w praktyce stosunki na prowincji i patrząc jak sobie ludzie starają się pomóc, mimowoli nasuwa mi się uwaga, że i nauczycielstwo ludowe, które powołane jest w pewnym stopniu do roli instruktorów wśród ludu, mogłoby zajmować się pszczałnictwem, ogrodnictwem i t. p. poza zajęciami szkolnymi. Przytoczyć mogę przykłady, gdzie p. nauczyciel ludowy w jednej z podgórskich gmin, doszedł do pożądanego dochodu 4000 kor. z miodu wyprodukowanego, nadto jako udziałowiec i kierownik sklepu spółkowego z procentów osiąga około 800 kor.; inny z robót introligatorskich w okolicy osiąga do 1000 koron. Racjonalnie prowadzone szkółki drzew owocowych mogłyby również stanowić pokazyńny dochód dla nauczycielstwa, a stać się pożądanym przykładem dla włościanstwa.

B.

Powrót robotników sezonowych do Królestwa Polskiego. W czerwcu udało się około 9.000 robotników polskich z terytorium Królestwa Polskiego, okupowanego przez armię austriacko-węgierską, do tych krajów monarchii, gdzie żniwa odbywają się prędzej, aniżeli w Polsce. Władze wojskowe przyrzekły tym robotnikom, że wróć w ciągu lipca do domu. Istotnie pierwsze transporty powróciły do Królestwa Polskiego już 14 b. m. — Około 600 robotników pozostało na ich własne żądanie na dalsze roboty u dotychczasowych pracodawców.

Rabunek w pałacu hr. Gołuchowskiego. W kijowskim sądzie okręgowym wojennym toczyła się sprawa o rabunek dokonany w pałacu hr. Agnora Gołuchowskiego w Galicji pod Husiatynem. Przed sądem stanęli jako oskarżeni: chorąży Ludwik Szrednicki, urzędnik kontroli państwowej Konstanty Cwietkow, podoficer Wacław Motylewski i Mowsza Babicki. Kierownika rabunku, rotmistrza Czezoza, uznano za cierpiącego na pomieszenie umysłu i sprawę jego wyłącono. Sąd uwolnił oskarżonych od zarzutu rozbójni i grabieży, uznał ich za winnych nie doniesienia władzy o popełnieniu przestępstwa. Skazani zostali na zamknięcie w twierdzy: Szrednicki na rok i 4 miesiące, Babicki na rok, Cwietkow na 4 miesiące. Motylewski uwolniono.

Składki. „Za to, co zjadłem i wypłem w domu Państwa Stanisławów St., składam na głodnych w Warszawie 40 koron”.

S. P.

Firma: **JÓZEF MASSAR**

W KRAKOWIE,

ul. Floryjańska L. 15

Poleca na sezon letni: Jedwabie, płótna, batysty, zefiry itd. Gotową konfekcję dla panienek i chłopców. Magazyu otwarty od 7-mej rano do 1-szej w południe, od 3-ciej popołudniu do 7-mej wieczór.

NAJWIĘKSZY
FABRYCZNY
SKŁAD

:-: KUFRÓW, WALIZ, TORB, NECESERÓW :-:
TOREBEK damskich © PORTMONETEK © PŁASZCZY gumowych
©©©©© PARASOLI, © PAPIEROŚNIC, © PORTFELI. ©©©©©

Anastazy FRONCZ
Kraków, FLORYJAŃSKA L. 17.